

Lainvalmistelu- ja oikeusyksikkö
Vanhempi hallitussihteeri Anna Gau

28.3.2025

VN/2113/2021-PLM-14

VALTIONEUVOSTON ASETUS ALUEVALVONNASTA ANNETUN VALTIONEUVOSTON ASETUKSEN MUUTTAMISESTA

1. Esityksen tausta ja asetuksenantovaltuudet

Aluevalvontalaki (755/2000) tuli voimaan 1.1.2001. Hallitus antoi 7.11.2024 esityksen eduskunnalle laiksi aluevalvontalain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi (HE 185/2024 vp). Tasavallan presidentti vahvisti 14.3.2025 lain aluevalvontalain muuttamisesta (85/2025) ja laki tulee voimaan 1.5.2025.

Aluevalvontalakiin sisältyy valtuutussäännöksiä, joiden mukaan laissa yksilöidyistä asioista voidaan säätää tarkemmin valtioneuvoston asetuksella. Aluevalvontalain muutosten johdosta myös aluevalvonnasta annettua valtioneuvoston asetusta ehdotetaan muutettavan.

Aluevalvontalain 4 §:n 3 momentin nojalla valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset lupahakemuksen jättämisestä, hakemukseen liitettävistä selvityksistä sekä muista lupamääräyksistä ja -ehdoista.

Lain 4 a §:n 2 momentin nojalla valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset 4 a §:n 1 momentissa tarkoitetun toistuvaan maahantuloon oikeuttavaan lupaan liittyvän lupahakemuksen jättämisestä, hakemukseen liitettävistä selvityksistä, luvan voimassaolon jatkamisesta sekä muista lupamääräyksistä ja -ehdoista.

Lisäksi lain 5 §:n 7 momentin nojalla valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset 5 §:n 6 momentissa tarkoitetun ilmoituksen jättämisestä ja ilmoitukseen liitettävistä selvityksistä.

Asetus annettaisiin edellä mainittujen asetuksenantovaltuuksien nojalla.

2. Yksityiskohtaiset perustelut

1 §. Maahantuloa koskeva hakemus ja ilmoitus. Pykälän otsikko ehdotetaan muutettavaksi lisäämällä siihen maininta maahantuloa koskevasta ilmoituksesta. Aluevalvontalain 4 §:n 3 momentin mukaan valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset lupahakemuksen jättämisestä, hakemukseen liitettävistä selvityksistä sekä muista lupamääräyksistä ja ehdoista.

Pykälän 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että Suomen alueelle tuloa koskeva lupa tulisi toimittaa viimeistään viisi työpäivää ennen suunniteltua Suomen alueelle saapumista.

Voimassa olevan 1 §:n 1 momentin mukaan hakijavaltion sotilaan, sotilasosaston, sotilasajoneuvon, valtionilma-aluksen ja valtionaluksen Suomen alueelle tuloa koskeva lupahakemus toimitetaan Pääesikunnalle hyvissä ajoin ja viimeistään kuusi työpäivää ennen suunniteltua Suomen alueelle saapumista.

28.3.2025

VN/2113/2021-PLM-14

Lainvalmistelu- ja oikeusyksikkö
Vanhempi hallitussihteeri Anna Gau

Euroopan unionin pysyvän rakenteellisen yhteistyön (PRY) osallistujamaiden kesken on sitouduttu yhdenmukaistamaan ja yksinkertaistamaan rajat ylittävät siirrot ja kuljetukset Euroopassa puolustusmateriaalin ja joukkojen nopean keskittämisen mahdollistamiseksi.

Viiden työpäivän käsittelyaika on kirjoitettu tavoitteeksi myös Euroopan puolustusviraston EDA:n CBMP-hankkeessa (Optimizing Cross Border Movement Permission Procedures in Europe) ilma- ja pintaliikkuvuuden maahantulon osalta. Hankkeella pyritään yhdenmukaistamaan ja yksinkertaistamaan rajanylitystä koskevia lupamenettelyjä esimerkiksi ennakkoon vuosittain myönnettävillä toistuvaan maahantuloon oikeuttavilla luvilla.

Aluevalvontalain 5 §:n 6 momentin mukaan vieraan valtion sotilaan, sotilasajoneuvon, valtionilma-aluksen ja valtionaluksen Suomen alueelle tulosta ja maassaolosta 1 ja 2 momentissa tarkoitetuissa tilanteissa on tehtävä ennalta ilmoitus Pääesikunnalle. Ilmoitusvelvollisuus koskee tilanteita, joissa lain mukaista maahantulolupaa ei edellytetä. Lain 5 §:n 7 momentin mukaan valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset 6 momentissa tarkoitettun ilmoituksen jättämisestä ja ilmoitukseen liitettävistä selvityksistä.

Aluevalvonta-asetuksen 1 §:ään ehdotetaan lisättäväksi uusi *4 momentti*, jonka mukaan aluevalvontalain 5 §:n 6 momentissa tarkoitettussa ilmoituksessa ilmoitetaan: 1) suunniteltu saapumis- ja lähtöaika; 2) suunniteltu rajanylityspaikka maahan tultaessa ja maasta lähdeäessä; 3) maahan tulevan sotilaan nimi ja sotilasarvo tai sotilasosaston johtajan nimi ja sotilasarvo sekä osastoon kuuluvien sotilaiden lukumäärä; 4) sotilaan tai sotilasosaston mukanaan tuoma aseistus.

2 §. *Hakemuksessa ilmoitettavat tiedot.* Voimassa olevassa 2 §:ssä säädetään tiedoista, jotka Suomen alueelle tuloa koskevassa hakemuksessa on ilmoitettava lupahakemuksen ratkaisemiseksi. Pykälän 1 momentin 1 kohtaa ehdotetaan muutettavaksi siten, että siihen lisätään maininta kansainvälisestä järjestöstä. Lisäksi kohtaan lisättäisiin maininta Euroopan unionin (EU) virastosta.

Muutos on tarpeellinen, jotta myös kansainvälinen järjestö, esimerkiksi Nato, voisi tarvittaessa toimia maahantulohakemuksen tekijänä. Lisäksi esimerkiksi Euroopan raja- ja merivartiostolla (Frontex), Euroopan meriturvallisuusvirastolla (EMSA) ja Euroopan kalastusvalvontavirastolla (EFCA) voi olla hallinnassaan ilma-aluksia tai aluksia, joita käytetään Suomen alueella joko Suomen tai toisen EU-valtion tukena tai EU-asetusten määrittämässä viranomaistehtävissä. Esimerkiksi EFCA:lla on valvonta-alue, joka suorittaa viranomaistehtäviä eli EU:n kaupallisen kalastuksen asetuksessa määrättyjä valvontatehtäviä EU:n vesillä.

3 §. *Toistuvaan maahantuloon oikeuttava lupa ja sitä koskeva hakemus.* Pykälän 1 momenttia ehdotetaan ensinnäkin muutettavaksi siten, ettei siinä enää säädettäisi toistuvaan maahantuloon oikeuttavan luvan myöntämisen edellytyksistä, koska jatkossa asiasta säädetään aluevalvontalain 4 a §:ssä.

Ehdotettavan 1 momentin mukaan aluevalvontalain 4 a §:ssä tarkoitettua lupaa koskeva hakemus jätetään viimeistään 12 työpäivää ennen sotilaan, sotilasajoneuvon, valtionilma-aluksen tai valtionaluksen suunniteltua ensimmäistä Suomen alueelle saapumista. Säännös vastaisi muuten voimassa olevan aluevalvonta-asetuksen 3 §:n 2 momenttia, mutta siihen lisättäisiin viittaussäännös aluevalvontalain 4 a §:ään, koska kyseisessä pykälässä säädetään toistuvaan maahantuloon oikeuttavasta luvasta. Lisäksi 1 momenttiin lisättäisiin maininta sotilaasta, sotilasajoneuvosta sekä valtionaluksesta.

28.3.2025

VN/2113/2021-PLM-14

Lainvalmistelu- ja oikeusyksikkö
Vanhempi hallitussihteeri Anna Gau

Säännöksen 2 momentin vastaisi muuten voimassa olevan asetuksen 3 §:n 3 momenttia, mutta siitä poistettaisiin sanamuoto "lennon tarkoitus". Lisäksi hakemuksessa tulisi ilmoittaa sotilaan kansalaisuus, sotilasajoneuvon, valtionilma-aluksen tai valtionaluksen kansallisuus, omistaja sekä aika, jolle lupaa haetaan. Säännöksen sanamuodosta ehdotetaan poistettavaksi sanamuoto "tyyppi" sekä "muut tunnusmerkit" tarpeettomina muiden ilmoitettavien tietojen riittäessä lupaharkinnan ja -käsittelyn kannalta.

3. Ehdotuksen vaikutukset

Ehdotuksella ei arvioida olevan taloudellisia vaikutuksia. Esityksellä ei myöskään arvioida olevaan suurempia vaikutuksia viranomaisten, kuten Pääesikunnan toimintaan.

4. Asian valmistelu

Asetusehdotus on valmisteltu puolustusministeriössä.

Asetusehdotus on ollut lausuntokierroksella 13.2. - 14.3.2025. Lausuntoaika on säädösvalmistelun kuulemisohjeen mukaista lausuntoaikaa lyhyempi, sillä aluevalvonnasta annettuun asetuksen esitettävät muutokset ovat teknisluonteisia.

Asetusehdotuksesta on pyydetty lausunto kaikilta ministeriöiltä, Pääesikunnalta, Rajavartiolaitokselta, Fintraffic Meriliikenteenohjaus Oy:lta sekä Fintraffic Lennonvarmistus Oy:lta.

Lausunnon toimittivat Pääesikunta sekä Rajavartiolaitoksen esikunta.

5. Voimaantulo

Asetus on tarkoitettu tulemaan voimaan samaan aikaan aluevalvontalakiin esitettyjen muutosten kanssa 1.5.2025.